

Kulturdepartementet

MEDIESTØTTEUTVALGETS INNSTILLING – HØRINGSUTTALELSE FRA RIKSMÅLSFORBUNDET

Mediestøtteutvalget ble oppnevnt av Kulturdepartementet høsten 2009 for å foreta en helhetlig vurdering av bruk av økonomiske virkemidler på medieområdet. Utvalget avga sin innstilling 16. desember 2010.

Merverdiavgiftsfritak og støtteordninger til bok- og mediebransjen har direkte innvirkning på tilegnelsen og bruken av norsk språk. Slik Riksmålsforbundet ser det, er støtteordningene og avgiftsfritaket et viktig, kanskje det viktigste, virkemiddelet i forvaltningen av den felles kulturarven som et moderne norsk språk er.

Viljen til å fremme norsk språk og kultur gjennom gunstigst mulige avgiftsordninger for medie- og bokbransjen er en nødvendig forutsetning for å sikre fremtiden for det norske språket. Dette gjelder uansett om formidlingsmediet er papir eller digitale medier.

Norge er et av de minste kultur- og språksamfunn i Europa. Likevel har vi et mangfold av aviser og en flora av bokutgivelser som de færreste land kan oppvise maken til. Man skal ikke reise langt før man oppdager at lesningen av dagsaviser er et elitefenomen. Det samme gjelder bøker. Vi skal være stolte av det vi har fått til i Norge på dette området. Mangfoldet av aviser og bøker fremmer såvel språkbevissthet som ytringsfrihet og demokrati.

Uten bredden og mangfoldet i avis- og bokutgivelser hadde norsk kultur og språk vært fattigere. Avisutgiverens og forlagenes virksomhet er i det norske språk- og kultursamfunn i betydelig grad muliggjort gjennom direkte og indirekte offentlige støtteordninger. Mediene har produksjons- og distribusjonsstøtte, bokbransjen har innkjøps- og andre støtteordninger. Viktigst er allikevel den indirekte støtten, det som fellesskapet bidrar med gjennom merverdiavgiftsfritak eller lave merverdiavgiftssatser. Disse lettelsene nyter hele det norske språksamfunnet godt av.

Det trykte ord i aviser og bøker har vært fritatt for merverdiavgift. Dette har vært viktig for å opprettholde en differensiert pressestruktur og et stort antall bokutgivelser. Men merverdiavgiftsfritaket slik det praktiseres idag har også enkelte skjevheter. Det er ikke rimelig og fornuftig at fritaket ikke omfatter viktige publikasjoner som ukeblader og mange andre periodiske utgivelser som leses av mange og ivaretar mangfolds- og demokratihensynet i like høy grad som mye annet som utgis.

Papir er ikke lenger det eneste og selvsagte medium for å formidle redaksjonelt stoff og heller ikke det selvsagte medium for bøker. Nettaviser og nettsteder har for lengst inntatt en viktig posisjon i formidlingen av redaksjonelt stoff. Bøker kommer på digitale medier. Vi har bare sett begynnelsen på utviklingen av de nye medier. Hvilke direkte støtteordninger vi skal ha og hvordan reglene for merverdiavgift blir i fremtiden, vil være avgjørende for kvalitet og mangfold og dermed for utviklingen av norsk kultur og språk.

Riksmålsforbundet arbeider aktivt for ivaretagelsen og utviklingen av et godt norsk språk. Et viktig virkemiddel i arbeidet med å bevare et norsk språksamfunn er merverdiavgiftsfritaket på bøker, uavhengig av om de er utgitt på papir eller i elektronisk form. Vi er også for merverdiavgiftsfritak på aviser og periodiske publikasjoner, uavhengig av om de er utgitt på papir, digitalt eller i annet medium.

Med vennlig hilsen
for Riksmålsforbundet

Sverre Martin Gunnerud